

MÆDI-SONE og soneforskrift

Sommeren 2019 ble det påvist mædismitte i to sauehold i tidligere Nord-Trøndelag. Smitten stammer fra utbrudd tilbake fra 2005. Det er i ettertid påvist mædi i ytterligere sju sauehold. Av disse har nå 6 slaktet ut besetningen og har ikke lenger diagnose og restriksjoner fra Mattilsynet. Tre av besetningen hadde kun få dyr med mædi og har slaktet ut disse. Disse har fortsatt diagnosen mædi og restriksjoner fra Mattilsynet.

Norge ønsker å bekjempe mædi da sykdommen kan gi svært redusert dyrevelferd og produksjonstap på opptil 30%.

Soneforskrift

For å hindre videre spredning av mædi ble det 16.09.19 innført en soneforskrift for mædi i Trøndelag. Forskriften omfatter 28 kommuner i tidligere Nord-Trøndelag og på Fosen

Soneforskriften innfører et forbud mot å flytte sau ut og inn av sonen samt innen sonen. Sau fra ulike besetninger i sonen skal ikke ha kontakt. Dette gjelder både søyer og værer. Det er også forbudt å flytte hunddyr inne i sonen for oppstarta av ny besetning.

I høst og i vinter har privatpraktiserende veterinærer prøvetatt for Mattilsynet i mædi-sonen. Nærmere 500 besetninger og over 12 000 dyr er prøvetatt i de 28 kommunene som er omfattet av soneforskriften («gamle Nord-Trøndelag og Fosen»). Det er funnet mædi i fire sauehold i kartleggingen.

Det er viktig å være oppmerksom på at et negativt resultat i kartleggingen **ikke** en frierklæring fra smitte for det enkelte dyr og dyrehold. Tida fra smitte kommer inn i besetningen til at antistoffer påvises i blodprøvene far dyra kan være lang.

Dette er årsaken til at vi i høst rådet saueholdere til å rekruttere værer fra eget dyrehold eller bruke «gammelværen» et år til om dette var mulig og forsvarlig avlsmessig.

Varigheten av analyseresultatene ble satt til ½ år i høst. Kartleggingen vil nok bli gjentatt om noen år, men ikke høstet-vinter 2020-21.

Vi har nå klart mer kunnskap om de smittede besetningene og smittesituasjonen i sonen. Vi er derfor godt i gang med å gjennomgå smittekontakter, analyseresultater og annen info vi har om saueholdene som har og har hatt mædi. Når dette arbeidet er ferdigstilt vil vi komme ut med oppdatert informasjon for hvordan avlssesongen 2020 blir for alle berørte saueholdere.

Elisabeth Schei-Berg
Beredskapskoordinator
Mattilsynet region midt
elsbe@mattilsynet.no
22 77 91 79/92 09 27 40

Lenke til informasjon om mædi og soneforskrift mædi på Mattilsynets nettsider:
https://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/dyresykdommer/madi-visna/forbud_mot_aa_flytte_sau_i_deler_av_trondelag.36238

24.03.20

24.03.20
ESB

Vedlegg: Om unntak fra soneforskrift mædi

Unntak fra soneforskriften innen sonen:

Sau fra ulike besetninger kan ha kontakt i sonen:

- På utmarksbeite
- Ved direkte transport til slakteri i sonen.

Sau kan flyttes innen sonen:

- Til og fra utmarksbeite:
Det skal ikke være direkte kontakt mellom dyr fra ulike besetninger ved transport til og fra beite. Kontakten mellom dyr fra ulike besetninger bør være så kort som mulig ved sanking og skilling.
- Mellom besetninger:
Besetningen dyret flyttes fra og dyret/dyrene som flyttes må da være prøvetatt for mædi med negativt resultat. Om besetningen dyret/dyrene flyttes fra er medlem i værring/værsamarbeid/livdyrsamarbeid, må alle besetninger i værringen/værsamarbeidet/livdyrsamarbeidet også være prøvetatt for mædi med negativt resultat.
 - Om det er søye/r som flyttes må det i tillegg søkes Mattilsynet. Egenerklæring må legges ved søknaden.
 - Om det er vær/er som flyttes må egenerklæring må følge dyret i tillegg. Søknad til Mattilsynet er ikke nødvendig.
- Oppstart av ny besetning i sonen: Flytting av hunndyr er tillatt når besetningen dyret/dyrene flyttes fra og dyret/dyrene som flyttes er prøvetatt for mædi med negativt resultat.

Unntak fra soneforskriftens mhp flytting av dyr inn i sonen:

Sau kan flyttes inn i sonen:

- Om de flyttes direkte til slakteri i sonen
- Etter beiting på utmark (ikke samtransport)
- Om besetningen dyret flyttes fra og dyret/dyrene som flyttes er prøvetatt for mædi med negativt resultat. Om besetningen dyret/dyrene flyttes fra er medlem i værring/værsamarbeid/livdyrsamarbeid, må alle besetninger i værringen/værsamarbeidet/livdyrsamarbeidet også være prøvetatt for mædi med negativt resultat.
- Om det er søye/r som flyttes må det i tillegg søkes Mattilsynet. Egenerklæring må legges ved søknaden.
- Om det søkes om flytting av søye/r over fylkesgrense og ev. også regiongrense, må også veterinærattest legges ved søknaden.
- Om det er vær/er som flyttes innen fylket og innen regiongrensen er ikke søknad til Mattilsynet nødvendig, men egenerklæring må følge dyret.
- Om det søkes om flytting av vær/er over fylkesgrense men innen småferegionen, må egenerklæring og veterinærattest følge dyret/dyrene.
- Om det søkes om flytting av vær/er over regiongrense, må det søkes til Mattilsynet, og både egenerklæring og veterinærattest må legges ved søknaden.

Unntak fra soneforskriften for flytting av dyr ut av sonen:

Sau kan flyttes ut av sonen om de flyttes direkte til slakteri.